

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRSÁK:

TARCSAFALVI ALBERT

GYÖRFI ISTVÁN

TARTALOM:

Emlékezzünk Brassairól. <i>Dr. B. Gy.</i>	105
Sándor Mózes	107
A mi katonáink:	109
A festvér áldása konfirmáláskor	114
A D. F. Egylet köréből	115
Egyházi és iskolai mozgalmak:	118
Püspöki vizsgálat. — A kolozsvári egyházközség. — Az első érettségi. — A nők szövetsége. — Új örökös alapító. — Dr. Várady	

Aurél. — Új lelkesek. — Házaság. — Özv. Tibáld Józsefné. — Létay Balázs. — A papi pályára. — Papbeköszöntő. — Kegyes adományok. — A Dávid Ferencz Egylet. — Vizsgák a teológián. — Csekefalván. — Elhunyt. — Kolozsvári főgimnáziumunk. — Megjelent. — Ingyen példányok. — Szerkesztői üzenetek.	
--	--

Mennyegzői, konfirmációi s ünnepi alkalommal igen kedves állandó ajándék az imakönyv. **SZIVEMET HOZZÁD EMELEM**, második bővített kiadás írta dr. Boros György. E női imakönyvet a sajtó meleg szavakkal üdvözölte, a közönség valláskülönbség nélkül megkedvelte. **Börkötés** aranyszéllal (barna, sötétkék, fekete) 6 K. **Fehérsont, selyem- és bársony kötés** többféle színben, kiválóan jó papíron 10 K. **Megrendelhető a szerkesztőnél.**

A D. F. E. örökös alapítói.

100—100 koronával.

1. Dr. Brassai Sámuel 400 K.
2. Báró Petrichevich Horváth Kálmán 650 K.
3. Hajós János 220 K.
4. Fekete Gábor Kolozsvár.
5. Dr. Bedő Albert Budapest.
6. Könyves Kálmán Rt. Bpest.
7. Székely László Torda.
8. Ürmössy Jenő Kolozsvár.
9. Csegezy Mihályné Albert Ilka Torda.
10. Raffay András Abrudbánya, I. részl. 40 K.
11. Dr. Boros György Kolozsvár.
12. Toroczki egyházközség.
13. Ferencz József püspök.
14. Koronabank Rt. 60 K részl.
15. Benke Elek adótárnok Sz.-keresztúr.
16. K. Nagy Béla Kraszna 60 K részl.
17. Farkas Józsefné emléke 60 K részl.
18. Boér Gergely Kolozsvár.
19. Raffay Zsigmond Verespatak 50 K I. részl.
20. Imre József Verespatak 50 K I. részl.
21. Borbély Sándor igazgató (igéret).
22. Dr. Székely Ferenc Budapest.
23. Boncza Miklós Bpest 160 K.
24. Dr. Kóváry László 120 K.
25. Nagyiklódi Tischler Mór Kolozsvár.
26. Mikó Dezső Abrudbánya 50 K I. részl.
27. Thoroczky Vencel. Guraszáda.
28. Kovács József Hmvásárhely.
29. Kovács Józsefné Hmvásárhely.
30. Ajtay Jánosné H.-almás.
31. Sipos József m. kir. adótárnok.
32. Merész Gyula festő Kolozsvár.
33. Nagy Balázs Torda.
34. Dr. Balogh György Torda, 20 K I. részl.
35. Pap László Székelyudvarhely.
36. Székely Miklós Torda.
37. Kisgyörgy Sándor Vargyas
38. Botár János Budapest.
39. Magyar Leszám. és Pénzváltó Bank.
40. Id. báró Daniel Gábor főgondnok.
41. özv. dr. Nagy Károlyné Abrudbánya, igéret.
42. özv. Pálffy Jánosné Csegez.
43. Csegezi Taar Balázs emlékére.
44. Csegezi Taar Balázsné sz. aranyos-rákosi Biró Polixéna emlékére.
45. Balogh József máv. főellenőr Kolozsvár.
46. özv. Simon Ferencné Kolozsvár.
47. Pálfi Márton tanár.
48. Reitter Aladár Kolozsvár.
49. Péter Sándor lelkes és neje Bitai Mária.
50. Árkossy Lajos Kolozsvár.
51. Dr. Ferencz József Kolozsvár.
52. Székely János mérnök Kolozsvár.
53. ótordai Weress Sándor Kolozsvár.
54. Szentkirályi Ferenc Sz.-keresztúr.
55. Csegezy Mihály gondnok, Torda.
56. Ballok Károly Kolozsvár.
57. Pákey Lajos Kolozsvár.
58. Dr. Kozma Endre közjegyző, igéret.
59. Dr. Pálffy József ügyvéd Kolozsvár, igéret.
60. Gyulay Árpád, p. ü. tan. Kolozsvár.
61. Lipkay Arturné Gál Ilona Bpest.
62. Dr. Hintz Györgyné Kolozsvár.
63. Dr. Ferenczy Géza Nagyajta.
64. Székely László Ferencz József püspök 80 éves jubileumi emléke 200 K
65. Báró dr. Daniel Gábor, Ferencz József püspök 80 éves jubileumi emléke
66. Báró Daniel Lajos Vargyas.
67. Péterffy Zsigmond „Ferencz József püspök jubileumi emlékére.”
68. Végh Jánosné Mezőtőhát.
69. Kolozsvári egyházközség.
70. Tibáld József lelkes emléke.
71. Özv. Tibáld Józsefné S.-Sztgyörgy.
72. Józán Miklós esperes Budapest.
73. Abrudbányai Nagy Elemér Szentkereszt.
74. Joó Elek és neje Siménfalva.
75. Dr. Erdődi Endre orvos.
76. Vári Albertné Kolozsvár.
77. Özv. Szentpéteri Gáborné Kolozsvár.
78. Árkossy Béla Selmeczbánya.
79. Dr. Szathmáry Pál „Szülőim emlékére“ hadiárvák javára 200 K.
80. Dr. Várady Aurél Kolozsvár.
81. Bartha János torockói presbiter.

93. Dr. Binder Emilné sz. Fazekas Jolán.

Akinek valakije a háboruban van, rendelje meg az Unitárius Közlönyt, mert minden unitáriusról meg fog emlékezni.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

AVALLÁSOS és ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA: A DÁVID FERENCZ EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY.

FŐMUNKATÁRSÁK:

TARCSAFALVI ALBERT

GYÖRFI ISTVÁN.

Előfizetési ára: 3 korona. Egy szám ára: 30 fillér. Egyleti tagok 5 évi kötelezettséggel, egy évre 2 koronát, a lapért 1 koronát, összesen 3 koronát fizetnek. Örökös alapítói díj 100 K. Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénztárnokhoz küldendő Kolozsvárra.

Emlékezzünk Brassairól.

Kolozsvár, 1916 június 26.

Most, mikor nemzeti hősöket szül minden pillanat, szabad-e, helyes-e emlékeznünk régiekről?

Bárha csak kevés helyet hagy számunkra keblünkben a vérüket öntő véreinkért aggodás, emlékezzünk régiekre, mert lábunknak ők taposták a nyomokat. Karunk izmait az a hév feszíti, melyet a szívök kamráin át ömlött vér termelt számunkra.

Egy ifjú hősünk ezt izente atyjának az elmúlt év őszén: ha el találnék csni, legyen rám büszke atyám, mert méltó lettem őseimhez, akik nevünknek a harctéren szereztek fényt és dicsőséget.

Tudna-e kitartással harcolni a magyar katona, ha nem régi dicsőségünk jött volna elő az éji homályból?

Az a Brassai, akit mindentudónak elneveztek, mert a tudománynak csak egy ága is nem volt ismeretlen előtte, tudott helyet adni szívében a hazafias érzelmeknek is. Amikor még csak hírlapíró volt évi 500 forint fizetésért, visszautasított olyan ajánlatot, amely levett volna válláról minden gondot, »mert csekély tehetségét hazája javára kívánta fordítani«. Mikor korával, tanári és szerkesztői állásával könnyen megmaradhatott volna polgári foglalkozásaiban, nemzetőr lett és teljesítette az éjjeli és nappali szolgálatokat.

Mikor üdözőbe vették Urbán bérencei, vállalkozik

a magyar honvédkormány kívánságának eleget tenni és beutazza Erdélyt, hogy összegyűjtse a harcászat érdekében fontos földrajzi és hasonló adatokat.

Mikor bujdosóvá lettek az első felelős magyar miniszterek és nemzeti hőseink, ha ki tudák kerülni a golyót vagy bitót, Brassai is bolyong és bujkál, mert nem volt hajlandó áruló-szolgálatot tenni a haza elleniségének.

A megélhetésnek és vagyonossá levésnek akkor is sok fogása kínálkozott a tág lelkiismeretűnek és hitvány-nak, a bujdosó Brassai a védőhajlékért és a minden napi kenyérért tudása sokféle kincsét kínálja föl s ha ifjút nem talál a háznál, az öregeknek is tanít muzsikát, botanikát, idegen nyelveket és valamit tudni óhajtanak.

Mikor a hírlapírást jól megfizette az idegen kormány, Brassai a serdülő ifjuságnak lapot alapít, mert ha messzi is van a jövő, az ifjuság csak megéri, amikor újból magyar lehet a magyar, jó lesz hát szép szerével, okos tapintattal ébresztgetni lelkében a nemzeti nyelv szeretetét és a jó izlést, nehogy elfojtsa a betolakodó idegen, amelyet helyébe az ajakra akarnak tapasztani.

A mai nagy istenítéletből csak igazán az ő nagy lelke irányjelzői után haladva bontakozhatunk ki. Csakis úgy remélhetünk áldásos sikert, ha a türeásban is olyan hősök tudunk lenni, amilyenek fiaink az ellenség megrohanásában. Brassai nagy szellemi készlettel menekült el városából, Kolozsvárról, a tanító asztal mellől. Ebből neki könnyű volt bárhol befektetést tennie. Akinek kevesebb van, attól kevesebbet kívánnak, de becsületet és tisztességet kívánhatunk mindenkitől s a gonoszak, a csalók, az uzsorások és vérszívók üldözésében egyenlő erővel részt vehet mindenki.

Brassai eszményileg tiszta volt minden önzéstől, minden kapzsiságtól, ellenben életével és egész erejével mindig kész az egyes és az egész segítségére. Gyönyörködve merengnek el hazafias nagy lelke mélységei fölött. Egyszerű, sőt köznapias külseje alatt a tiszta színarany rejtőzik, melyet magyar föld kebele termelt a magyar nem-

zetnek. Erre az aranyszivre ma éppen 19 éve tétetett Herman Ottó egy szál virágot. A temetésre készen lezárt koporsó felnyílt egy gyöngéd virágszál előtt.

Azóta a hűséges tanítvány is csöndes ember lett a hazai föld pora között. Porrá lettek, hogy megsokszorozzák e szent haza minden porszemének aranyánál is becsesebb értékét. Ha a nagy Brassáira visszaemlékezik az ifjú honvéd, eggyet, bizony nem kis okkal, több lelkesíti, hogy távol tartsa határaitól a pusztító ellenséget.

Ő is keblére, fejére tűzi a virágot s úgy indul útnak, amely neki is lehet utolsó. Ugy mennek a halál elébe ők, mint más ember mennyegzőre mén. Találkoznak az apák fiaikkal s lelkük ölelkezve szemléli a háflás utódokat, kik között »száz ivadék, száz maradték dicsőíti hallhatatlan tetteket«.

Dr. B. Gy.

Sándor Mózes

1830—1916.

Sándor Mózes elhunyt június hó 8-án. Mint élete folyása: derült, harmonikus, olyan volt elmulása. Szive, a mindig nemesen érző szive, megölte.

Sándor Mózes Udvarhely vármegye volt tanfelügyelője, negyven évi szolgálat után érdemekben megőszülve, 1902. év januárjában vonult nyugalomba. Nemesen betöltött negyven éves pályáján nemcsak a tanügynek volt buzgó munkása, hanem Székelyudvarhely város és a vármegye szellemi életének egyik kiváló tényezője, közművelődési törekvéseinknek hivatott apostola, minden szépnak, jónak és nemesnek lelkes barátja és a közéletnek egyik legnépszerűbb, legrokonszenvesebb és legszeretetre méltóbb alakja, ki a közéletben való tevékenységét nyugalomba vonulása óta eltelt tizenöt esztendő alatt is nem lankadó buzgósággal, mint kedves életszükségletet teljesítette.

Sándor Mózes 1839-ben május 28-án született Nagykedében, Udvarhelymegyében. Atyja, Ferenc, unitárius pap volt Kedében, majd Kénosban és végül Oklándon. —

Anyja Egyed Mária, Egyed oklándi pap leánya volt. Szülői házában e szerint szigorú erkölcsi elveket, mély vallásosságot és hű hazaszeretettel vett föl lelkébe, mely három eszme ezután is mindenkor vezércsillag gyanánt lebegett szeme előtt. Elemi iskoláit Kénosban, középiskolai tanulmányait pedig Székelykeresztúron és Kolozsvárt végezte, mely utóbbi helyen 1858-ban érettségét tett. 1859—60-ban a teológiát hallgatta, majd tanulmányainak kiegészítése végett külföldre ment, ahol a heidelbergi és göttingai egyetemeket látogatta az 1860—61. években.

Londonban tett tanulmányi útja után 1862-ben a kereszturi gimnáziumnál, mint tanár nyert alkalmazást, a melynek kötelékében hét évig működött sikeresen. 1869-ben Csík-, Udvarhely- és Háromszékmegyék II-od tanfelügyelőjévé neveztetett ki és 1876-ban a közigi bizottság intézmény beállításával Udvarhelymegye rendes tanfelügyelője lett, mely minőségben 25 éven át fejtett ki eredményekben gazdag és hatásában áldásos tevékenységet. 1893-ban, Török Albert főispánsága alatt, érte az a méltó kitüntetés, hogy általánosan és szélesebb körben ismert közhasznú munkásságának elismerésül Ó Felsőge a kir. tanácsosi címet adományozta neki. Nem kereste, de megérdemelte.

Sándor Mózes nyugodt lelki erővel, megalkuvást nem tűrő kitartással, tapintattal és rátermettséggel végezte nehéz feladatát a kialakulás éveiben s ennek az volt a célja, hogy a megyének iskolái kiépüljenek és feladatuk magaslatára emelkedjenek. Nemcsak a tanügy mezején szerzett babérokat, de talán nem volt a megye kulturális életének olyan mozzanata, mely egyben-másban az ő személyéhez ne fűződne. Ezek az érdemek azok, melyek neki maradandó emléket emeltek mindazok lelkében, akik vele közös eszmék szolgálatában működtek, a kik vezetése alatt voltak, akik hozzá közel állottak, akik becsülni és szeretni megtanulták.

Az öreg ur egy pár héttel korábban Budapestre rándult fel leánya és fia meglátogatására, ahonnan azonban már gyengélkedve tért haza.

— Nem lehet az öreg fát átültetni, — mondotta s bármennyire érezte az egyedüllét minden terhét, úgy hátrózott, hogy megszokott, kedves házát, honnan alig egy éve, hogy kikisértük végső pihenő helyére áldott jó feleségét, többé nem hagyja el. S ime, alig egy hétre rá, örökre odahagyta az öreg házat, mely immár árván maradt.

Sándor Mózes halála őszinte részvétet keltett mindenfelé és ez a részvét abban találja magyarázatát, hogy csak tisztelői, barátai voltak. Emlékének fájdalommal adózunk valamennyien, mert jeles embert, jó hazafit, derék derék családapát, kitűnő egyháztagot veszít benne közéletünk s tiszta lelkű, önzetlen barátot gyászol kívül tén mindenki, aki kiválóságát ismerte, szívéhez közel állott s puritán erkölcsét érezte és szerelte...

Haláláról gyermekei: Sándor Jenő kir. erdőfőmérnök és Emma, férjével Ráduly János kir. erdőtanácsossal és Ernő tart. tüzérhadnagy, ugyszintén az Udvarhelymegyei Takarékpénztár, melynek helyettes vezérigazgatója és alapítása óta egyik kiváló embere volt, bocsátottak ki gyászjelentéseket.

A MI KATONÁINK
TUDÓSÍTÁSOK A NAGY VILÁGHÁBORÚ RÉSZTVEVŐIRŐL

(18) **Molnár Béla** honvédfőhadnagy (Molnár János ádámosi papunk fia). (L. U. K. 1915. 30. I.) Mint hadnagy, szakaszparancsnok ment 1914. aug. 14-én Galiciába s résztvett a monasterzyckai és lembergi ütközetekben, majd kórházba került. Felgyógyulása után 1914. végén Nyugatgaliciába ment ki, hol egy utóvédharcban 1914. dec. 11-én karlövést kapott. Ebből kigyógyulva, 1915. március 18-án ismét a harctérre ment, de május elején súlyos vérhassal került a kórházba. Ebből kigyógyulva negyedszer jutott az északi harctérre s részt vett a Złota-Lipánál lévő orosz front-áttörésben, majd a Strypa melléki harcokban. Itt érte a *Signum Laudis*-szal való kitüntetés. Szeptember 11-én az oroszok Dulzenka galíciai községnél áttörték arcvonalunkat s itt ő félzászlóaljjal az nap délutánra a községet az oroszoktól megtisztította. Ezért a *hadiékitményes III. oszt. katonai érdemkereszttel* tüntették ki. Résztvett 1914. október elején az oroszok által Tarnopolnál megkisérelt négy napos előretörés visszaverésében, majd az erdélyi 38. honvédhadosztály legszebb fegyvertényében, a siemikowczei harcokban. Innen lázas tüdőhurttal került a kórházba s felgyógyulása után Kolozsvárra, ujonckiképzésre osztották be.

(18) **Molnár Ákos** honvédhadnagy (Molnár János ádámosi papunk fia), Galiciában 1914-ben történt megsebesülése után (L. U. K. 1915. 30. I.) felgyógyulva, előbb Bruck-Királyhidán volt két hónapig gépfegyveres tanfolyamon s innen Marosvásár-

helyre vonult be ezredéhez. Itt betegség által megtámadva, felülvizsgálatra került s Veszprémbe helyezték fogolytábor felügyeletre.

130. Ádámosi Végh Gyula hadnagy az 51. gyalogezredben az Isonzó mellett szerzett kiváló érdemeiért az I. oszt. ezüst vitézségi érem mellé 1916 február 23-án megkapta a III. oszt. katonai érdemkeresztet, a vitézségi érem szalagján.

705. Kun Sándor főhadnagy a 32. honvédgyalozezredben (Kun Pál fia, Kolozs) 1914 aug. 20-án ment az északi harctérre s 1914 telén és 1915 elején Dukla körül nehéz harcokban vett részt, majd Volhyniába került. 1915. novemberében megkapta a koronás arany érdemkeresztet, a vitézségi érem szalagján.

706. Inczeffy Péter zászlós a 82. cs. és kir. gyalogezredben. 1915. januáriusban vonult be Udvarhelyre ezredéhez s májusban és júniusban végezte el a nagyszebeni tiszti iskolát. Onnan visszatérve tifuszba esett s ebből felgyógyulva, mint kiképző működött addig, míg november 2-án az Isonzó mellé vitték. Itt félévig hősi kitartással szenvedte az ottani táborozás és harcok nehézségeit, míg a folyó év májusában San Martinónál egy robbantási tölcsér elfoglalásának előkészítő tüzérségi harcában, az állások közelsége miatt szerencsétlenül saját katonáink közé lecsapott 30 és feles lövedék május 13-án este fél 8 órakor kioltotta fiatal életét. „Halála szép volt, — írja egyik jó barátja — egyik pillanatban még örvendett az élet örömeinek, a másokban egyetlen jaj szó nélkül hősi halált halt.“

707. József Domokos szentivánlaborfalvi áll. tanító, énekvezér. Mint a 24. honvédgyalozezred vitéze 1915 március 19-én vonult az északi harctérre. Miután hat nehéz ütközetben résztvett, áthelyezték a géppuska-osztaghoz.

708. Erdős Mihály nagyajtai áll. tanító, énekvezér. A 82. gyalogezreddel 1914 október elején ment az északi harctérre. Több súlyos csatában vett részt Különösen a Stryj-folyó mellett, az orosz tuleróval szemben ezrede nagy veszedelemben volt. Ő szerencsésen megmenekült. Nehány nap mulva, október végén, egy őrszolgálat közben az ellenség előőrseivel harcba keveredve, egy golyó balkezefejét átlötte. Székelyudvarhelyen és Nagyszebenben többször operálták. Nagyszebenben szanitéc, majd irodai szolgálatot teljesített. Nem rég harctéri szolgálatra újból alkalmasnak találták.

709. Kovács János (a brassói lelkész öccse) már négyszer volt a harctéren. A marosvásárhelyi 22-sökkel 1914 augusztus végén ment az északi harctérre s szeptember 9-én egy srappell-lövedéktől súlyos fejsebet kapott, melyet félesztendő alatt sem tudott kihaverni. 1915 májusban újból az északi harctérre ment, honnan egymásután kétszer kellett betegség miatt kórházba mennie.

Negyedikeszer 1915 október közepén került ugyancsak az északi harctérre, honnan február közepén kisebb sebbel és betegséggel kórházba küldötték. Jelenleg ismét be van osztva egyik pót-századhoz.

710. **Dr. Székely Ferenc**, hadnagy az 50. cs. és kir. gyalogezredben. 1914 augusztusában ment először a harctérre s részt vett az első leMBERGI csatákban *Dunajow* és *Bsuchewice* mellett (aug. 25. szept. 1.) E harcok után visszavonulás közben Przemysl-nél idegbetegséggel küldték haza, de már 1914 november elején ismét kiment s 1915. szept. 25-ig végig küzdötte az egész orosz-lengyelországi offenzívát. Részt vett a *prusieckoi* (1914. nov. 23. és dec. 14.), a *vincetynowi* (dec. 27—jan. 2.) a *brusztowi* (1915. jan. 8. máj. 13.) a *stanislawowi*, *rosamaí*, *krizowkai*, *wiekepoloi* (máj. 15. júl. 15.), a *kostrzyni* (júl. 17), az *iwangorodi* (júl. 25. aug. 5.), a *lawkii* (aug. 11.) a *poplawii* (aug. 11.) a *luscieri* (aug. 13—15.), a *stolbesi* (aug. 20), a *clowiszcei* és *pieszctekai* (aug. 22—23), a *szereszowi* (aug. 29), a *towtwilyi* (szept. 10—13), a *szlonini* (szept. 14—16.) s végül *baranowiszei* és *dubowoi* ütközetekben (szept. 21—24). Az utóbbi ütközetben a lábán megsebesült s az egyik kolozsvári kórházban hosszasan gyógykezeltetve június végén újra bevonult ezredéhez.

711. **Pálffy Andor**, (Abrudbányáról) hadapródjelölt. Kolozsvári főgimnáziumunkat végezve 1915. május 15-én vonult be a 21. h.-gy.-ezredhez. Augusztus végéig Kolozsvárt, azután Nagyszebenben képezték ki s 1916 januáriusában került a Stypa mellé, hol a 24. honvédegyezredhez tették át. Husvét táján Kozlow környékére került s e tájon találta az oroszok legújabb offenzívája, melyben egy rohamunk alkalmával a derék, kötelességtudó, komoly, jóérzésű fiú súlyosan megsebesült.

712. **Osváth Gábor** hadapródjelölt a 24. honvédegy.-ezredben. Osváth Gábor felsőfehérvári esperesünk fia. Együtt végzett és egyszerre vonult be Pálffy Andorral. Az oroszok legújabb offenzívája alatt, június 9-én egy ellentámadásunknál megsebesült.

(107) **Árkosi Geley Antal** Kelet-szibériából, Pietschankából írt április 16-án egyik tanárának. Levele két hónap alatt érkezett Kolozsvárra. Említi benne, hogy Schuster Emilről és ennek édesatyjától egy-egy levelezőlapot megkapott s a vele együtt levő (140.) **Tarcsafalvi Kálmán** tól értesült néhai Barabás Ábel haláláról. Édesanyja nagyszámu leveleiből mindössze kettőt kapott. Angolul tanul. Üdvözlí összes volt tanárait és több ismerősét.

(113) **Zsakó István dr.** ezredorvos bukovinai tartózkodása után legutóbb Kőrösmezőn teljesített szolgálatot. Öcscsei közül *dr. Zsakó Gyula* Tirolban, a hegyi tüzérségnél harcol, *Zoltán* mint kadett Lemberg közelében szolgál.

(120) **Nyíredy Géza** a folyó év tavaszától kezdve Bara-

novici közelében van a nehéz tűzérségnél. Pütkösd harmadnapján reggel 5 órától késő estig pergőtűz alatt állottak az előttük levő gyalogsági állások s feléjük is bőven szórta az orosz a halálosztó lövedéket; majd az egész napos óriási előkészítés után hétszer támadott állásaink ellen, de rengeteg halott és sebesült veszteséget okozva neki, mindannyiszor visszaverték. E nehéz harcok egyrészt Nyíredy Géza az ezen harcokban kitűnt 31. ezred rajvonalaiban élte át.

(430) **Nagy György** (Székelyderzs) hadapród a 82. gy.-ezredben; az olaszok ellen folytatott küzdelemben sebesülten eltűnt. Valószínűleg fogságba jutott.

713. **Benke Máté** bágyoni atyánkfia a 35. cs. és kir. nehéz tábori tűzérezred 3. ütegénél szolgál. 1915. nov. 3-án mint 43 éves öreg ujonc vonult be s ősz fejjel, de lelkes szívvvel áll hazája szolgálatában. Három hónapi kiképzés után 1916. februáriusában került az északi harctérre. A tavaszon egy gránát éppen az ágyúja elé vágódott. A Baranovici körül f. é. június derekán lefolyt harcokban hatalmas megpróbáltatást állott ki. (Ny. G.)

714. **Dengyel Imre** kövendi földműves, tűzér a 35. cs. és kir. tábori nehéz tűzérezred 3. ütegénél. Kolozsvári főgimnáziumunkban mint jó tanuló 3 osztályt végzett, de édesatyja elhalván, át kellett vennie a földje kezelését 1915. novemberben vonult be s 1916. febr. óta van a harctéren. 42 éves kora mellett igazi székelyhez illő derekassággal tesz eleget kötelességének. Egy 17 és egy 15 éves leányát s öt éves fiát hagyta otthon. A Baranovici körül legújabbán lefolyt harcokban ő is részt vett. (Ny. G.)

715. **Nagy Árpád** honvéd népfőlkelő tizedes, 24. gy.-ezredben, áll. isk. ig. kántortanító, 1914. aug. 2-től 1916. április 21-ig vasutbiztosító szolgálatot végzett a palotailvai pályaudvari őrségnél. A marosvásárhelyi vasutbiztosító csoport parancsnoksága „a terhes szolgálatnak hosszú időn át tanusított lelkiismeretes, ügybuzgó, kifogástalan ellátásáért, valamint a legény-ég katonai oktatása, kiképzése körül szerzett érdemeiért“ dicséző elismerésben részesítette. Május 1. óta Nagyajtán teljesít csendőr-szolgalatot.

716. **Adorjáni Gyula** (vadadi, Maros-Tordam) hadapród-jelölt a 62. cs. és kir. közös gy.-ezredben. 1915. tavaszán vonult be ezredéhez. Előbb szemei gyengesége miatt segédszolgalatra alkalmazták, majd önként jelentkezett harctéri szolgálatra s Orosz-lengyelországban van.

717. **Kelemen Ferenc** (Toroczkó), hadapród a 21. h.-gy.-ezredben. Kolozsvári főgimnáziumunk elvégzése után 1915. tavasza végén vonult be s kiképeztetése és a tiszti iskola elvégzése után ezredével félév óta a Strypa fronton van s főleg a júniusi orosz offenzíva sok nehéz napját érte harcban.

718. **Májay Ferenc** hadapród a 34. népf. honvédgy.-ezred-

ben. 1915. május 15-én vonult be kolozsvári kollégiumunk VII. osztályából a 62. közös gy.-ezredhez. Kiképzése után Nagyszebenben igen jó eredménnyel végezte a tiszti iskolát s előbb 6 hétig ujonckiképzésnél működött, majd tiszti továbbképző tanfolyamra került s 1915. dec. 1-én mint szakaszparancsnok, hadapródjelölt rangban jutott ki az északi harctérre. Több harcban részt véve, a Kolozsvárt tartott érettségire készítõ tanfolyam végzése után, június végén visszament ezredéhez.

(97.) **Török Jenõ** 22. h. gy.-ezredbeli hadapród hõsi haláláról már megemlékeztünk (U. K. 1916. 15—16. l.) Az elesett fiatal hõs nemes és gyöngéd lelkére ragyogó fényt vet szüleihez és hugához intézett utolsó levele, melyet bajtársai juttattak rendeltetési helyére. A szép levelet egész terjedelmében itt közöljük.

Keleti harctér, 1915. V/18.

Szeretteim! Imádott jó Anyám! Drága jó Apám! Egyetlen kicsi testvérem!

Holnap, vagy tán előbb újra ütközetbe megyek s előérzetem az, hogy abból élve aligha kikerülök s többet egymást látni nem fogjuk. Kötelességemet itt is teljesíteni fogom, el nem buvok.

E nehéz percben is gondolatom veletek van s az okoz fájdalmat, hogy nem válthatunk búcsucsókot s szemem utolsó pillantása nem reátok esik. A halál közelsége csak azért okoz fájdalmat, mert tudom, hogy elmulásom titeket mily óriási bánatba borít. Az óriási távolság miatt ebben a levélben írom meg utolsó búcsúmat. Bajtársaim megígérték, hogy aki túlél, elküldi nektek. Igéretüket vettem, hogy minél késõbbre juttassák el, azt gondolva, hogy idõvel hozzászoktok elmulásomhoz.

Ha tehát késõn jut el hozzátok, ne haragudjatok, mert ez az én kívánságom

Köszönöm imádott szülei, hogy felneveltetek, minden áldozatot meghoztatok jövõm biztosítására. Az volt célom, hogy jószágokat, önfeláldozó szülei szereteteket akkor hálálom meg, mikor arra õregségetekben teginkáb rá lesztek utalva. Sajnos, nem tehetem. Imádott hazám veszélyben volt, hívott s én készséggel fogtam fegyvert védelmére. Adja Isten, hogy az én kiõmlõ vérem legyen a jobb jövõ záloga.

Lehet, hogy előérzetem felizgatott képzeletem szüleménye s én még látni és õlelni foglak s csókjaimmal halmozhatom el áldott szülei kezetek, de ha elesem, tartsatok meg emléketekben s legyetek büszkék fiatalokra, aki a hazáért hal meg.

Egyetlen kicsi testvérem! Légy jó, engedelmes és szõfogadó gyermeke áldott szüleiinknek s arra törekedj, hogy esetleges halálom okozta fájdalmat feledtesd velõk. Gondolj mindig hõs bátyádra büszkeséggel, aki a hazáért hal meg.

Oh Istenem, hogy szeretném e pillanatban mindhármatokat

keblemre öelve csókjaimmal halmozni el titeket. Oly nehéz e perc. Gondolataim kuszáltak. Jaj de nehéz az élettől és tőletek való megválás gondolata. Istenem segíj meg, hogy megláthassam szereteteimet. Nem tudok többet írni. Isten veletek. Ezer csókot küld szerető fiaatok Jenő.

(146) **Márton Lajos** zászlós a 82. gy. ezredben kézigránától sebesülve fekszik Székelyudvarhelyen, a csapatkórházban. A mult év novemberében került az Isonzo-frontra s félévig annak egyik legveszélyesebb pontján, San Martinónál harcolt. Május 7-én a mi részünkről egy tölcsért robbantottak amely napokig súlyos áldozatokat kívánt. Nem volt más mód, mint a felette uralgó kis magaslatról elűzni az olaszokat és elfoglalni állásaikat. Ezért május 13-án összeirták a 82. ezred két századától az önként jelentkezőket, a tüzérség belőtte magát az állásokba s 14-én d. u. 3 órától este kilencig tartó tüzérségi előkészítés után megtörtént a mi részünkről a sikeres gyalogsági támadás. Ebben Márton Lajos mint szakaszparancsnok vett részt, ő végezte szakaszával a fedezékek és futóárkok megtisztítását az ellenségtől s három ellentámadást vert vissza. Ezután két hétig részt vett az új állásban több olasz támadás visszaverésében. Ezek egyikében június 4-én délelőtt kézigránáttól bal vállán és bal lábán megsebesült. Május 4-i hősie viselkedéséért nagy ezüst éremre terjesztették föl és zászlóssá nevezték ki.

(116) **Vass János** zászlós ténylegesítésre jelentkezve 1915. szeptemberig visszahatólag hadnagygyá lépett elő. Ilyen minőségében a 82. ezred egy zászlóaljával Volhyniába került s a reánk nézve ezen a vonalon szerencsétlen új orosz offenziva alkalmával az elfogatástól szerencsésen megmenekülve, néhány napig Kolozsvárt tartózkodott. Innen bevonult ezredéhez.

(67 és 94) **Tóth István** hadnagy az 51. gy. ezredben. Junius elején a harctérről szabadságolva Budapesten szép sikerrel letette a rajztanári vizsgáját. Közel 100 szép tábori s harctéri rajza és festménye van együtt. Junius közepén visszament Baranovici közelébe.

A testvér áldása konfirmáláskor.

Édes Gizuska!

Még egy rövid nap, vagy talán csak pár óra választ el attól, hogy arról a hitről, amelyet te vallásodnak nevezel, tanubizonyosságot tegyél az Isten és emberek előtt.

Én, ki távol vagyok tőled, csak lélekben lehetek ott-hon, azt kívánom neked, tegyen a hit téged boldoggá

egész életedre, legyen útmutatásod és tanácsadód az élet viharában. Ha örömed van, az a hit szentelje meg, ha bánatod van, ez vigasztaljon, kétségbeeséstől ez a magasztos hit óvjon meg, mert az egy igaz Istenbe és a hitbe vetett bizalom megóv minden veszedelem között és megkeltőzteti a bennünk levő erélyt és bátorságot.

Már tagjává választ egy kicsiny, de annál lelkesebb és erősebb gyülekezet. Te igyekezzél erre méltónak lenni, Legyél igaz és hűséges leánya egyházadnak; adjál hálát az Istennek, hogy megérted azt a napot, amelyben mint örök imádság száll az ég felé a gyülekezet előtt tett fogadalmad.

Isten áldását kérve, vagyok mindnyájatokat szeretettel csókoló

Testvéred.

A D. F. Egylet köréből.

A *székelykereszturi Dávid Ferenc fiókegylet* folyó évi június hó 15-én Székelykereszturon tartotta rendes évi közgyűlését, a legnagyobb érdeklődés mellett, Istentisztelettel kapcsolatosan. Emelte a gyűlés fényét, hogy ott voltak dr. Boros György theol. akad. tanár, egyházi főjegyző, a Dávid F. Egylet főtitkára és dr. Vass Miklós tanár, mint a székelykereszturi unitárius főgimnáziumban először tartott érettségi vizsgára leküldött egyházi és kormánybiztosok.

Az istentiszteleten szívhez szóló, magas szárnyalású imát és lelkes hazafias beszédet *Lőrinczy István* esperes tartott. Lőrinczy esperestől megszoktuk a szép, tartalmas, szónoki erőttől duzzadó beszédet, de ezuttal talán a legkiválóbb volt.

Az ünnepély többi része a főgimnázium tágas énektermében folyt le, ahol *Pap Mózes* főgimn. ig.-tanár a jelen viszonyokhoz méltó beszéddel nyitotta meg a gyűlést és üdvözölte a nagyszámban megjelenteket. Szépen, szívet és lelket gyönyörködtetően énekeltek *Lőrincz András* áll. isk. tanító harmonium kíséréte mellett: *Árkossy Lenke* áll. isk. tanítónő és *Derzsi Zoltán* főgimn. tanár. Szép és művésziessé szavalatokkal gyönyörködtették a szíveket: *Göncz Irén* tanítónő, *Nagy Emma* k. a. és *Máthé Lajos* III. éves papnövendék. Szólóban énekelt hatalmas szép hangjával *Derzsi Zoltán* főgimn. tanár.

A gyűlés kiemelkedő pontja dr. *Boros György* főtitkár

ur felolvasása volt. Méltó büszkesége egyházunknak dr. Boros. Csupa szív és lélek! Mindenütt ott van, ahol lelkesíteni, tenni, alkotni kell. Rendkívüli elfoglaltsága mellett is utat és módot talált, hogy egyházunk gyűlésén részt vegyen, nem mint hallgató, hanem mint előadó. »Brassai nemzetőr és bujdosó« címen tartott figyelemünket mindvégig lebilincselő, hatalmas felolvasást. Brassai 1848—49-iki szerepléséről mondott el sok érdekes, előtünk eddig ismeretlen adatot.

Ezután *Katona Ferenc* titkár számolt be az egylet egy évi munkásságáról és *Geréb Zsigmond* pénztárnokról a vagyoni állapotról. Titkár mindenre kiterjedő jelentéséből örömmel vette tudomásul közgyűlésünk, hogy egyletünk e nehéz időkben is hiven teljesíti az ő nemes feladatát. A tagsági díjhátralékok könnyebb beszédheléséért határozta közgyűlés, hogy a mindenkori egyházköri jegyzőt. választja pénztárnokává, aki vizsgálószéki körútján beszedi a tagsági díjakat.

A tisztujtás rendjén közgyűlés egyhangu lelkesedéssel megválasztotta ismét elnökivé egyletünknek: Pap Mózes székelykereszturi igazgatót és titkárává *Katona Ferenc* lelkészt.
(*Jelenvolt.*)

Dávid Ferenc egyleti gyűlés Homoródszentpálon. A háboru nyomasztó sulya alatt is megtartotta az udvarhelykörü *Dávid Ferenc* fiókegylet évi rendes közgyűlését június hó 22-én Homoródszentpálon, még pedig kiváló sikerrel. A tagok elég szép számmal vettek részt a viszonyokhoz képest, de Homoródszentpál érdemes népe s a vidékről mérsékelt számmal odasereglett közönség egészen megtöltötte a tisztaságtól tündöklő szép nagy templomot. Nem bánhatta meg senki a templomba menés fáradságát, mert az istentisztelet s a gyűlés ünnepies programjának minden pontja szép és fölemelő volt. A szószéken *Zsigmond József jánosfalvi* pap teljesítette az igehirdetés némes munkáját, Gal. 6, 9, 10. alapján igazán szép előadásban és magvas beszéddel. Az éneket pedig *Pálffy Ákos* homoródszentpáli énekvezér vezette, a töle már megszokott buzgósággal és művészi talentummal. Az éneklés és az istentisztelet szóbeli része méltó volt egymáshoz, méltó a nagy és fenségesen komoly időhöz. Istentisztelet végeztével *Győrfi István* alelnök megnyitotta a gyűlést. Elnöki megnyitójában a mostani komoly, vésszel, pusztulással és dicsőséggel teljes időben a lelki-erő föntartásának szükségességéről, a jobb jövőbe vetett remény ápolásáról emlékezett meg. Végül pedig az egy-

let elhunyt buzgó elnökéről: Demeter Dénesről emlékezett meg kegyeletes szavakban, akinek emiélke buzgóságával, lelkes beszédeivel sokáig fog élni közöttünk. Ezután Szabó Irma k. a. szavalta el Endrődi Sándornak a »Gyermek« című hatásos költeményét ügyesen és teljes sikerrel. Ivánka Z. Hiszekegyét és Az ember tragédiájából a három angyal szózatát Győrfi Rózsika k. a. énekelte el gyönyörűségesen. Zoltán Sándor pedig felolvasott »A tekintély kultusza és Dávid Ferenc« címen. Tartalmas felolvasásában az erkölcsi alapon álló tekintély értékét s ezek között Dávid Ferenc értékét emeli ki s int a Dávid Ferenc nyomdokain való haladásra. Kedves jelenség volt még Nagy Nelli kisasszonynak az egyletben ez alkalommal először történt szereplése. Szász Károlynak »A Tury fiu történetek« című költeményét szavalta el igen halásosan. Reméljük, ezutáni gyűléseinken is gyönyörködhetünk szereplésében, a főntebb említett társnőivel együtt. Pálffy Ákos vezetésével gyermekkar éneke vezette a lelkeket Istenhez. Itt említjük meg, hogy Gál Imre igazgató-tanító lelkesült beszédben hívta fel az egylet tagjait a rokkant katonák számára felállítandó szakiskolára való gyűjtésre, melyet a gyűlés a saját ügyének, saját kötelességének is tekint.

A keblü ügyekkel kapcsolatosan elintézt ügyekből még kiemeljük azt, hogy Pál Ferenc a pénztárnokságról lemondott. Az egylet pénztára sokat köszön az ő erélyének és buzgóságának. Helyébe pénztárnoknak Ajtai Jánost választotta a közgyűlés, akinek módjában lesz szintén ebben a nem fényes, de annál fontosabb munkakörben jó szolgálatokat tenni. Az elhunyt Demeter Dénes elnök helyébe pedig a gyűlés bizalma Ürmösi Józsefet állította, kinek tevékenységétől és erélyétől sokat remélünk az egylet felvirágzása ügyében.

A kolozsi Dávid Ferenc Egylet június hó 12-én, pünkösd másodnapján délután 4 órakor a fürdőtelep nagytermében nyilvános felolvasó ülést rendezett a következő műsorral: A D. F. énekkar: Tebenned bízunk. Kissné Papp Erzsébet elnöki megnyitót tartott. Felolvasott Emmerlingné P. Matild. Szavalt Bucsi Erzsébet. Háborus élményeiből olvasott fel Pál Mihály áll. tanító. Költeményeket olvasott fel dr. Halász Jánosné. A gyűlést az elnök zárószavai és az énekkar »Erős várunk«-ja zárták be. Perselyes gyűjtés útján 70 korona gyűlt össze, amelynek 50%-a a Vörös Kereszt Egyletnek adatott át.

Egyházi és iskolai mozgalmak

Püspöki vizsgálatot tartott Ferencz József püspök úr a budapesti egyházakban június elején, a kolozsvári egyházközségben június 18-án; Tordán tartani fog július 2-án.

A **kolozsvári egyházhoz**ség a Gyöngyössy Béla főerdőtanácsos lemondása következtében megüresedett gondnoki állásra megválasztotta egyhangulag dr. Árkossy Gyula kir. közjegyzőt Üdvözöljük.

Az **első érettségi**. Szűk keretek között nagy esemény játszódott le június 14-én a székelykereszturi unitárius főgimnáziumban. Az első érettségi vizsgálat. A vizsgálatot vezette lapunk szerkesztője dr. Boros György, mint az E. K. T. részéről kiküldött elnök. A közokt. kormány képviselője volt dr. Vass Miklós főgimn. tanár, mindketten az iskola egykori növendékei. A vizsgálatot előkészítette Pap Mózes igazgató, kérdező tanárok voltak: dr. Borbély Ferenc magyar irodalomból, Pap Mózes latin nyelvből, Szentmártoni Kálmán történelemből, Lőrinczi Zoltán mathesisből és természettanból Pót-érettségig görög nyelvből Barabás Lajos. Elnök az előértekezleten ecsetelte a gimnázium létrejöttét a nagy francia forradalom alatt és teljessé kiépülését a most dúló világháború alatt. Küzdelem volt az intézet egész története, mert önerején vagyis a székelység örökös áldozataiból indult meg és épült, erősödött, mignem a legutóbbi időben a magyar közokt. kormány is

észre vette a székelytöld határa szélén a székely unitáriusság zöme közelében rá váró nagy nemzeti föladatot s az unitárius egyháznak támogatására jött, hogy ideálisan szép és tágas kertjében olyan tanító helyiséget létesítsen, amelyent a legujabb paedagogiai ismeretek készítették. Az új intézet izléses, csinos, egyszerű és magasztos. Csak lelkes buzgóság és egységes szellem kell, a jeles tanári kar nagy dolgokat végezhet a székely közművelődés érdekében. A kormányképviselő is hosszabb beszédben ecsetelte az intézet tanügyi fontosságát. Megtette észrevételeit az írásbeli dolgozatokra. Csak 3 rendes tanuló állott elé. A többi katoná és haditanfolyamot végez. Volt két magántanuló leány s egy görög kiegészítő fiú. Jól érett 3, egyszerűen 2 A kihirdetésen az elnök beszédében az ifjakat figyelmeztette a nagy napok jelentőségére és a rájuk váró kötelességekre. Megköszönte a kormányképviselőnek hazafias fáradozásait, a tanároknak a buzgó munkásságot, az igazgatónak az intézet megteremtésében kifejtett hervadhatlan érdemeit és az intézet fölvirágozását óhajtvá zárta be az első érettségit.

A **nők szövetsége**, múlt számunkban közölt felhívásának volt eredménye: özv. Debreczeni Ödönné urnó beküldött 3 koronát a megelőző évekre, dr. Boros Györgyné urnó fizetett 6 évre 6 koronát. Sziveskedjenek a többi tagtársak is beküldeni Mélt. Ferencz Józsefné

elnökhöz addig is, míg a pénztárnok Ürmösi Károlyné városi lakásába haza költözik.

Új örökös alapító lett Bartha János torockói presbiter, a ki a 100 K-t már be is fizette. Adjon Isten 1000 annyit helyébe. 81-ik helyet foglalja el. Az érdeklődés fokozódik. A 100-at tán már a folyó évben elérjük. Majd el is hagyjuk.

Dr. Várady Aurél egyh. tanácsos kolozsvári ügyvédet szép kitüntetés érte. Kolozsvár város törvényhatósága nagy szavazattöbbséggel a város ügyészévé megválasztotta. Üdvözljük!

Új lelkészek. A főt. püspök úr kinevezte Páll Dénes lelkészjelöltet Körispatakra, Pap Ferencet Kedébe, Katona Józsefet Tarcsafalvára, Kozma Zoltánt Polgárdiba, Vári Domokost Lókodba.

Házasság. Tana Sámuel kir. tanácsos, p. ü. igazgató és özv. Végh Ferencné, de Yonge Virginie junius 8-án házasságot kötöttek Segesvárt. Tartós boldogságot kívánunk.

Özv. Tibáld Józsefné

szül. illefalvi Petke Vilma junius 24-én reggel meghalt özvegysége 5-ik évében. A nemeslelkű jó nő hosszasan szenvedett s végül megpihent jó testvére Petke Gyula m. kir. adóhiv. pénztárnok házábanál. Szép alapítványokkal az ő és férje s.-kőröspataki lelkész gondoskodtak arról, hogy nevök és jóságuk állandóan tiszteletben és becsületben legyen. Az özvegyet Sepsiköröspatakon férje mellé a családi sírboltba temették el.

Létay Balázs emléksobrához alapot kellett készíteni. Adakozásra

hívtuk föl lapunk olvasóit s a mint esetről esetre beszámoltunk, többen szívesek voltak hozzá járulni adományaikkal. F. évi junius 7-én a begyült összeget (289 koronát) elküldöttük dr. Pósta Béla egyet. tanár úr kezéhez, hogy a kijelölt célra fölhasználhassa. Köszönjük olvasóinknak, hogy kérésünket meghallgatták és a kegyeletes cél elérésében segédkeztek.

A papi pályára kevés jelentkező mutatkozik, mert ifjaink a harctérre vonultak, pedig az Úrnak is van szüksége jó szolgákra.

Papbeköszöntő. A régóta ürességben levő tarcsafalvi egyházközség végre lelkészt kapott.

Katona József lelkész f. hó 25-én köszöntött be ezen egyházközségünkbe a község és vidékének nagy érdeklődése mellett. Beiktató lelkész testvérbátyja Katona Ferenc egyházköri jegyző volt, aki lelkészi pályáján szerzett tapasztalataival jelölte meg az utat, amelyen haladva megnyerheti lelkész hívei szeretetét, bizalmát, építheti virágzóvá teheti egyházközségét.

Az új lelkész tartalmas, lelkes beköszöntő beszéde nagy hatást tett úgy a hívekre, mint a nagyszámú érdeklődőkre.

Vajha lelkész és hívek megértének egymást s ezen egyházközségünk a békesség és egyetértés útjára lépve, virágzásnak indulna. A legjobb reménységgel tekintünk lelkészi munkássága elé.

Kegyes adományok. Nagymélt. Lőrinczy Dénes altábornagy úr, ki korábban templomunk székeit, koronáját kifestette, vett az egyházközségnek katedra és Úr asztali terítőt, egy három literes

új ezüst kancsót, két Úr asztali poharat, a férfiak számára egyet, a leányok számára egy szép kenyértartó tálat, egy keresztelő kis kancsót. Most újabb jelét adta egyházunk iránti szeretetének, mert megint ajándékozott ugyan csak a leányok számára egy nagyon becses úrvacsora osztáskor használandó kancsót és kenyértartó tálcáskát. A serleg története, írja a kegyelmes úr: „Belgrádnak, 1915. évi október 5-ig történt mirészünkről való elfoglalásánál, ezen serleg mint ágyú töltelék a város keleti részére lövetett onnan vétetett fel és készítettett serleggé.“

A Dávid Ferencz Egylet udvarhelyi fiókja a kedves emlékü Demeter Dénes elnök helyére megválasztotta elnöknek Ürmösi József szentpáli lelkészt, aki eddigi buzgó tevékenységével vonta magára a körüli tagok figyelmét, Páll Ferencz esperessé választott buzgó pénztárnok helyébe megválasztották Ajtay János almási lelkészt. Titkár Benczédi Pál. Az új tagok vezetése alatt a t. egylet jó híre bizonyosan csak gyarapodni fog.

Vizsgák a teológián. Alapvizsgát tettek Biró Lajos, Kiss Jenő és Tarcsafalvi Zoltán. Szakvizsgát tettek és papi szolgálatra jogosítást nyertek: Benedek Gábor, Lőrinczi Zoltán jeles, Pap Ferencz jó, Fazakas Béla, Gombásy János, Katona József, Kozma Zoltán, Pál Dénes, Vári Domokos elégséges eredménnyel.

Csekefalván a vallásos buzgóságnak újból szép jelét adta ifj. Major Andrásné, midőn a pünkösti ünnep alkalmával egy szép zöldszínű (50 kor. értékű) plüss terítővel

gazdagította az Úrasztalát. Selyem szálakkal ez van rávarva: „Isten tiszteletére ajándékozta, Major Andrásné szül. Bedő Juliánna 1916. háborús évben.“

Szép tette örvendetessé tevő pünkösztünket. Vajha az Úr, ki látta nemes lelkének felbuzdulását, megörvendeztetné bánatos szívét egy éve eltűnt férjének a háború utáni hazatérésével, hogy ő is sokáig gyönyörködhetnék a nevének megörökítő szép terítő látásán. L.

Elhunyt jan. 28-án kissolymosi Derzsi Gábor és neje kedves mivel leányuk Izabella 24. éves korában.

Kolozsvári főgimnáziumunk ifjuságának Kolozsvárt tartozkodó növendékei a nyári szünidőt hasznos munkával töltik. Másodszor megkapálták a Kismezőt és a Majálisutca tetején levő paszuly földet s ugyanott elvégezték a krumpli első kapálását. A Táborhegyen, a Nádas mellett és a Bükkben bodzát, a Hója erdőben hársvirágot gyűjtöttek s a gyógynövénygyűjtést tovább is folytatják, A legjobb munkásokat és gyűjtőket közelebből névszerint is megemlíjük.

Megjelent az Unitárius Teológiai Akadémiának, ilyen címen első Értesítője Gálfi Lőrinc dékán szerkesztésében. Tartalmazza az évi rendes beszámolón kívül a Győrfi István tanár beiktatásán elmondott imát és beszédeket. Kívánatra megküldi a dékáni hivatal.

Ingyen példányok az Unitárius Közlönyből száz számra mennek a harcterekre. Egyházunk nemeslelkű intezkedése folytán most újra alkalmunk van 300 harctéren

levő hívünknek díjtalanul küldeni lapunkat. E számból még mintegy 40 nincs letoglalva. Olvasóinkat és lelkészeinket arra kérjük, hogy küldjék be olyan hozzászólóik címét, kik egyházunk ügyei iránt érdeklődnek és olvasni szeretnek, mert a távolban így sok ügyről és ismerősről szereznek lapunk útján tudomást. Nagyszámú hozzánk küldött köszönet igazolja, hogy a harcok mezején mily jól esik híveinknek, ha az Unitárius Közlöny eljut hozzájuk. Kérjük az időnkénti címváltozások közlését is.

Szerkesztői üzenetek. Sz. A. B.—d.

A nagybecsű adatokat nagy Brassaink életéről igen melegen köszönöm. Hasznos jó dolgok. A reliquiák tárába fog kerülni. *B. M. Hsztp.* Az érdekes hirlapi közleményt kár lett volna elveszni engedni. Az a csodás egyéniség még az alföld népe előtt is ismeretes volt. Székelyföldről a fennebbivel együtt immár igen sok jó adat került össze. Ki nem ismerte Brassait? Ki nem hallott róla? Bár mások is följegyeznék a mit tudnak vagy hallottak s beküldenék. Köszönet! *Keresztúrról* ígéretet kaptunk. Várjuk Sz. K. tr. úr levelét.

Az egylet pénztárába a folyó évi majus 20-tól junius 20-ig tagsági és előfizetési díjat fizettek: Sigmond Lajos Kőkös 914—916-ra, Medgyesfalvy Jánosné Aranymező, Zsigmond Lőrinc Budapest, Balogh József Kolozsvár, Folkusházy Sándor Brassó 916-ra, Tóth Olivérné Torda 914—917-re, Csiki Elek Dés 910—916-ra, Tób Zsigmond Nyárádremete 913—915-re, Zarándi K. Károlyné Topánfalva 915-re, Balázs Mózesné Lókod 916-ra, Vass Pál, dr. Veress Vilmos, özv. Kántor Józsefné, Ürmösi Károlyné, Pál István, Ürmösi Károly, Ürmössy Jenő, Zsakó István, Zsakó Istváné, Dr. Várady Aurél, Csifó Salamon, Csifó Salamonné, Benkő Mihály, Pal István, Guráth Béláné, Gámán Dezső, Belle Lászlóné, Biró István, dr. Gál Zsigmond, Fangh Erzsébeth, Özv. Gothárd Sándorné, Dr. Léhmán Róbertné, Vass Domokos, Ürmössy Tivadarné, Nyirő Gézané. Dr. Balázs Ferenc, Macskási Lajosné, Kovács Gábor, Zoltán Albert Kolozsvár 916-ra.

A marosköri fiókegylet pénztárába fizettek: Fazakas Lajos, Fazakas Lajosné Nyárádszentmárton, Csinádi Jánosné Nyárádszereda 914-re, Rédiger Géza Marosvásárhely 913—915-re, Kelemen Árpád Székelykál 913—914-re, Májai Gábor Szentgerice 912—914-re, Gál Károlyné 914—915-re, Benedek János Csókfalva 913—914-re, Nagy Jenő Jobbágyfalva 913—914-re, Lőrinci Miklós Nyárádszentlászló 915-re, Nagy Benedek Nyárádszereda 916-ra, Zsigmond Mihály Nyárádgálfalva 911—915-re, Bedő Árpád Vadad 916-ra, Török Elek Nyárádgálfalva 915-re.

Háborus egyházi irodalom.

<i>Bodor János</i> : Isten ígéje a háboru id.	K	3—
<i>Bokross Elek</i> : Isten a mi erősségünk	„	1—
<i>Imrek</i> : Ég felé (A magyar sziv fohászai a nagy háboru idején)	„	1:20
<i>Kirner A. Bertalan</i> : Hősök, imádkozzunk a kórházban is	„	—20
<i>Lenz Géza</i> : Beszédek és imák háborui alkalmakra III. kötet	„	5—
<i>Lukácsy Imre</i> : Imé hamar eljövök	„	1:80
<i>Soós Károly</i> : Isten és a haza mindenünk	„	1:20
<i>Szombati-Szabó István</i> : A halál szérűjén. Imádságok hősi halált halt katonák koporsója felett	„	3—
<i>Szüts Lajos</i> : Egyházi beszédek tekintettel a háborura	„	1:20
<i>Uray Sándor</i> : Örökzöld koszoru.....	„	1—

Kaphatók: **KÓKAI LAJOS** könyvkereskedésében BUDAPEST, IV., Kammermayer Károly-utca 3. szám.

Egyesült **K**önyvnyomda
Részv.-Társ.

Telefon: 856.

Kolozsvár
Ferencz József-út 85

Nyomta az Egyesült Könyvnyomda Részvénytársaság Kolozsvárt.